

Víra

Březen 2001

Víra je projev, pojem - slovo - z velmi frekventovaných, zdánlivě se zcela jasným významem. Je to opravdu tak? Vznikají otázky na toto téma jen tehdy, když si víru získáváme, když nám slábně, nebo když dokonce zcela mizí? Jsme zde shromážděním věřících, tedy se opřeme o Bibli - ale také o širší obecné poznání.

Snad jeden důležitý postřeh na začátek - je zajímavé, že princip víry je ve Starém zákoně daleko méně akcentován, než v NZ! Zřetelně je to proto, že v raných biblických dobách byly mocné skutky boží natolik hmatatelné - vždy přítomné - že důraz na prostou víru byl celkově zákonitě menší než později. Zcela úměrně přímým aktivitám Boha vůči lidem. Proto snad dnes, v období počátku třetí smlouvy je důraz na schopnost víry ještě vyšší než dříve, kdy obdobím třetí smlouvy nastává doba takřka úplné autonomie lidstva vzhledem k Bohu. Navíc oproti našim předkům chápeme daleko více jevů bez potřeby "pouze věřit" !

Skutečně byla - a stále více je - na místě Ježíšova otázka: "**Až přijde syn člověka, nalezne víru na zemi ?**"

a) Definujme si víru obecně, také různé podobné projevy:

- jedná se o existenci vztahu k něčemu/někomu mimo možnost plného ověření, kdy je přesto objekt víry považován za skutečný a pravý. Pokud jde o víru v Boha (bohy), platí již řečené, ovšem jde o vztah integrální s nejnvtitnějším postojem člověka k životu - osobním světovým názorem.
- jinak také subjektivní přesvědčení o něčem s velikou jistotou - ráz pravdivosti je dodáván psychologicky (oproti objektivnímu přesvědčení = vědění, kde věcné důkazy jsou nezávislé na subjektu). **Podobný projev je důvěra:** lze být chápána jako stav/vlastnost osoby se zkušeností a znalostí řady okolností/vlastností, které umožňují spolehnout se s vysokou mírou jistoty na výsledek, v nějž důvěřuje. Je více podložena než "dobrá víra". Další je **dobrá víra:** představuje především přání/stav/vlastnost osoby, která v "dobré víře" předpokládá nějaký stav ... (např. že prodávající je vlastníkem prodávaného, ...). Pro nás zde poněkud mimo stojí **pověra:** obvykle je chápána jako související s magií - mimo nábož. doktríny (animismus, šamanismus...).

Předmět víry - víra v co:

- nenábožensky např. v nadřazenost národa, nadřazenost muže nad ženou, v sílu nenásilí, v účinnost násilí, v právo silnějšího, v sebe, také v to, že zítra budu žít,...
- nábožensky ve spasitelského Boha/bohy, demony, vzkříšení, reinkarnaci, prozřetelnost... Věřící tak byli nebo jsou natolik rozdílné osobnosti (a také věřili ve velmi rozdílné objekty víry) jako Gándhí, Hitler, Jan Pavel II., Charles Manson, Stalin, ...

V celkovém projevu víry jsou důvěra i dobrá víra vždy obsaženy. A není nic řečeno o tom, zda jde o víru v pozitivní hodnoty. Víra také nesmí být sporná, bezdůvodná, nesmí být opřena

o protiklady - i když je psychologicky postavena na citu, nesmí být v rozporu s logickými zákony.

Lze říci, že **víra** obecně vždy **předpokládá** ve všech svých formách **nabytí vnitřního postoje jistoty**, který by jinak byl nedosažitelný. Vždy tím obsahuje prvek neznámého nebo nedokázaného, tudíž tajemného => existuje vždy **s jistým nutným mystickým prvkem** zcela obecně.

b) Víra náboženská. Zde se přidržíme víry křesťanské, ostatní projevy náboženské víry a jejich kvalita či nekvalita musí být zkoumány jinde.

Křesťanská víra odvisí zcela od "budovatele víry" - obvykle rodiny, církve a přístupu vlastní osoby. Je závislá svou kvalitou (hloubkou, pevností, ...), na soustavě jistot, které poskytuje. Jde o stav osobnosti, který je obecně velmi prospěšný, od Boha požadovaný **jako nástroj vychovatelnosti lidstva!** A také o stav, jehož míra je bezvýjimečně individuální podle skutečnosti, zda se jedná jak fyzicky o člověka nemluvně, mladíka či dospělého, tak zejména o stav úrovně duchovní. Božím záměrem a cílem pro člověka je duchovní dospělost se živou vírou.

Ve SZ 1.Moj. 15:5,6 je uvedeno, jak Abrahám uvěřil JHVH, že jeho potomků bude jako hvězd (oba se Sárrou již věkově nemohli mít děti) - a bylo mu to počteno za spravedlnost! Můžeme zdůraznit, že **Abrahám**, jako raný Boží služebník - (ačkoliv mnohému nemohl rozumět, zejména možnosti mít (jako již neplodní se Sárrou) potomky) - se stal **spravedlivým občanem budoucího Božího království** ze své víry. Tedy tím, kdo je z víry vychovatelný, kdo respektuje to nejzdravější pro lidstvo - stvořitelské plány a zákony.

*Poznámka: Připomeňme si zde, že lze **spravedlnost** (lépe dobrovolnou **vychovatelnost**) pojmout jako **morální princip spočívající ve chtěném respektování právní normy - nikoli vynuceném, také jako ctnost spočívající v respektování práv druhých - zde podle norem Božích.***

Doložme si, čím je a čím je projevována křesťanská víra podle Písma:

.... jisté očekávání věcí, které nemůžeme spatřit Žid.11:1

.... je spravedlností ... Ří. 4:13 (pro věřící = vychovatelné lidi),

.... je projevována v srdci Ří. 10:9, (citem, pohnutkami)

.... prohlásí lidi za spravedlivé Gal. 3:8,

.... spravedlivému umožní žít z víry.... Gal. 3:11,

.... zvítězit nad světem! ... 1.Jana 5:4,

Shrneme projev živé křesťanské víry jako aktivní projev absolutní důvěry a spolehnutí se na Boha - v naprosté jistotě, který se neopírá jen o rozumové zdůvodnění (alespoň v zásadě - protože ne vše v dané chvíli můžeme znát).

Pozor! Totéž bývá často (většinou!!) vyžadováno při víře ve zjevené pravdy - nauky! Zdaleka to vždy nebývá totožné s cíli božími. Pak to nemusí být projevem zdravé víry! Nestat

se hlupákem, který věří všemu, co slyší. Př. 14:15 !! A navíc - co není z víry je hřích! (přestoupení božích zákonů, míjení se cílem věčného života v božím pozemském uspořádání - království) ... Ří. 14:23.

Křesťanství činí ze živé víry základní ctnost, a v zásadě ji v procesu výchovy křesťana k duchovní dospělosti nadřazuje nad omezené schopnosti poznání!

Vědecký přístup

V protikladu k postoji víry bývá dnes stavěn rozumářský vědecký projev - věda, která definuje obecné, propracované, rozumné poznání na základě důkazního postupu. Poznání které vyúsťuje v definici poznanych zákonů a jejich používání při sestavování teorií k dalšímu poznávání.

Může vůbec člověk s vědeckým přístupem být věřící?

Přitom Písmo naopak varuje před přílišným spoléháním se na lidskou chytrost a sílu. Iz. 8:12; 30:1-3; 31:1-4.

Zároveň říká, že křesťan "**bude živ z víry**", a zároveň naopak, že "**hloupost je věřit všemu, co slyšíme**". Př 14:15

Nebude hlupákem když uvěří stejně, jako když neuvěří?

Jsou tedy nutné konflikty - vědy a náboženství, - poznání a víry?

NE ! Zdravý, rozumný, Bohem požadovaný přístup zkoumání, ověřování a poznání objektů víry je ve své podstatě totožný s vědeckými postupy, a je tak totožný pro vědce i věřícího. Rozdíl mezi vírou a poznáním, resp. věděním, jsou důvody a důkazy, nikoli jistoty - ty jsou stejné. Důkazy pro věřícího jsou z větší části v oblasti citu, postoje, u vědce především věcné, ale vždy pro užší - vymezenou oblast zkoumání. Jak ve vědě, tak i v náboženství je zkoumání a pokorný postoj k dosažené míře poznání znakem živé (aktivní) a pokorné jak vědy, tak i víry - viz např. Berojští ve Sk. 17:11,12. Tam, kde zkoumání objektů víry vědeckým postupem nevede k uspokojivým výsledkům v dané době pro potřebu konkrétních osob, jakoby selhává i věda, vědecké postupy! Postupům náboženství to nemusí být překážkou. Zůstanou-li věřící i vědec, resp. věřící vědec pokornými, vědí, že není nutné v té chvíli **problém přenášet na ideologické pole k politickým postupům**. To by bylo **přesahováním kompetencí jak náboženství, tak vědy** - a vedlo by to ke známému **konfliktu vědy a náboženství nad poznáním a vírou**. Tento konflikt je ve své podstatě zbytečný a umělý! Je důsledkem stavu lidské společnosti.

Pokud náboženství a věda nepřesahují vzájemně své kompetence, konflikt víry a poznání nenastává!

*V lidské společnosti však platí princip "převládnutí názorů nad fakty" - viz praktiky parlamentní demokracie. A protože celé minulé století - naše současnost - je životem společnosti v umělém konfliktu víry a vědy (často i politiky názorů), také neznalosti a neuznávání křesťanství jako cesty - zde cesty člověka od duchovního nemluvněte přes duchovního jinocha po duchovně dospělého, proto **JE PROBLÉM SI VYBUDOVAT A UDRŽET PEVNOU, ŽIVOU VÍRU !***

"Vyhasínání" víry je možné naprosto stejně, jako u každého jiného projevu lidské osobnosti, který čerpá osobnostní zdroje ve prospěch dané aktivity. Horlivé, nadšené plýtvání svými silami vede k jejich někdy klinickému, jindy až patologickému nedostatku. Stejně je tomu se schopností víry, vírou samou.

Víra tak samozřejmě může slábnout, pohasínat, vyhořet ! Proč?

Stojí na vybudovaných jistotách k objektům víry, a tyto jistoty se mohou rozpadat z důvodů dále popsaných s námětem, jak tomu čelit:

- 1) Například jiným, větším poznáním křesťana - ovšem pak obvykle nastupuje podezření a nařčení nositelů víry z odklonu od Boha, ačkoliv se jednalo např. pouze o odklon od mystické víry! Následují sankce církve i souvěrců. **Zde je dobré se držet př. JK, který nám ukázal přístup k Písmu! Věřit v jeho postup!**
- 2) Při vyspívání pocit zneužití coby dřívějšího duchovního dítěte (nadšení zejména z naukových detailů a religiózního, resp. služebního plnění, se obvykle ukáže jako uměle vyvolané). Křesťan se může cítit jako využitý až zneužitý. **Křesťan si musí osvojit cestu duchovně dospělého - nezávislý postoj.**
- 3) Věřící se přílišnou vlastní horlivostí vyčerpal, ztrácí původní elán, slábne v praktikovaném postoji a sám to někdy považuje za slábnutí víry (bývá to naučený způsob uvažování). **Nyní, jako prozkoušený člověk, má hledat a najít vyrovnaný postoj k novým hodnotám.**
- 4) Často jsou zaměněny potřebné osobní objekty víry za objekty společné/obecné - později nedostačují. **Křesťan musí pak hledat a najít opět jádro svého světonázoru/víry, včetně jeho zdroje - Boha!**
- 5) Závažným kamenem klopýtání věřících bývají někdy nepřiliš čisté praktiky "budovatelů víry" - církví, resp. rodin křesťanů i jednotlivců ve sboru. Pokud má křesťan víru opřenu o osobnosti, zcela jistě se v čase zklame! Někdy neuvěřitelně bolestně. **Budovat si osobní víru v Boha bez jiných prostředníků (kromě Ježíše K.).**
- 6) Častým stavem je zklamání, které vede v nedůvěru v další postup, ve snahu vyhnout se novému bolestnému zklamání. **Hledej, buď opět živou víru, nepřestávej jít po cestě křesťana!**

Vidíme, že jisté vyhoření ve víře, až po vyhasnutí víry může být zákonitým důsledkem stavu lidské společnosti, církvi, rodin i vlastní osobnosti. **Křesťan je však povinen hledět vpřed** - na cestu svého křesťanského života. Tedy je povinen snažit se podle své osobní situace o vybudování, resp. znovu **vybudování si živé víry!**

Živá víra

jednoduše řečeno představuje poznání Boha, poznání vědeckého přístupu, nekonfliktní osobní využívání obou, zdravá motilita, udržet si osobní, zdravou míru osobního mystického očekávání dosud nepoznaného - s jistotou výhledu do budoucnosti.

- Kde však brát motivaci, ať už se cítím silný ve své víře, nebo slabý, nebo zcela vyhaslý?
- Jsem si vědom kde stojím na životní cestě křesťana?

- Rozeznám, že jsem duchovní jinoch - a zároveň se cítím duchovně velmi dospěle?
- Cítím se třeba duchovně zcela vyhaslý, a přitom jsem právě "pouze" překročil práh duchovní dospělosti?

Je mnoho otázek, ale odpovědi mohou být pouze obecné! Vždyť **víra je ryze vlastním, osobním projevem, cestou a nástrojem výchovy sebe sama a výchovy od Boha !** Proto nabízíme několik námětů, většinou velmi známých, ale také účinných:

- a) Křesťan se musí shromažďovat - ve společenství čerpá energii pro celý svůj život a postoj. Najdi si své společenství.
- b) Spolupracuj v klidu podle svých osobních darů s ostatními. Máš svoji osobní cenu.
- c) Nikdy, v žádné chvíli, nejsi bez ceny pro Tvého Stvořitele. Nepodceňuj se, ale také se nepřeceňuj.
- d) Napodobuj Ježíše Krista bez ctižádosti dokázat totéž.
- e) Osobně se modli a věř v budoucí zaslíbení - udržuj si zdravý postoj ke svému mysterion,
- f) **Měj pevnou víru v budoucí naději na principech:**
 - smysl života je v osobní - byť omezené - míře nasazení se pro lidstvo,
 - máme jako lidé společně schopnost pochopit, nalézt řešení pro svět,
 - pravdivé, **skutečné poznání Božích pravd má sílu se proti světu prosadit samo** bez podmíněnosti lidským úsilím - i proti veškerému odporu!

Potom věřme, že Syn člověka - až přijde - nalezne víru i tady mezi námi.

[Zpět na seznam](#)